

Technische analyse

S&P 500: volgende neerwaartse fase

Op 10 oktober publiceerde ik mijn vorige opinie over de S&P 500. Destijds testte de index nog de langere stijgende bodemlijn. Deze is inmiddels gebroken.

Ik gaf toen aan dat na deze test van de stijgende bodemlijn een tijdelijke opleving richting 4.345-4.400 punten mocht worden verwacht, als terugtest en vorming van een volgende lagere top. Deze top werd uiteindelijk geplaatst bij 4.395.

Doorbraak langere stijgende bodemlijn

Deze lagere top bij 4.395 zorgde ook voor een terugtest naar de neklijn van een groot hoofd-schouderpatroon (sinds juni), een test van het dalende 50-daags gemiddelde en een gedeeltelijke opvulling van een eerdere neerwaartse gap. Hierna werd in een snel tempo de neerwaartse weg vervolgd naar lagere bodems, waarbij de belangrijke stijgende bodemlijn sinds vorig jaar oktober neerwaarts werd gebroken. Samen met de doorbraak onder het 200-daags gemiddelde leidde dit tot een volgende neerwaartse fase.

Volgende neerwaartse richtpunten bij 4.000 en 3.800

Vanuit het gevormde, geactiveerde en teruggeteste hoofd-schouderpatroon is een koersdoel te berekenen van 4.000. In de grafiek zien we een eerste richtpunt rond 3.750-3.800, een belangrijke horizontale steun waaronder nog de oktoberbodem (2022) bij 3.492 ligt.

Tijdelijke en beperkte herstelbeweging

Kijken we naar de neerwaartse versteiling in het kortetermijnbeeld, dan testte de index recent de onderkant met een bodem bij 4.104. Een tijdelijke opleving is dus mogelijk voor de vorming van een volgende lagere top of een terugtest naar de voormalige stijgende bodemlijn. Weerstand zijn te vinden bij 4.215, het 200-daags bij 4.240 en de voormalige stijgende bodemlijn bij 4.305.

Na de vorming van een groot hoofd-schouder toppatroon werd de neklijn neerwaarts gebroken. Dit zorgde voor de activatie van het patroon. Hierna vond een klassieke terugtest plaats die we geregeld zien met de terugtest van de voormalige neklijn voor de vorming van een lagere top.

Een dalende trend wordt gevormd door de lagere toppen. Dus herstel bewegingen zijn normaal in een dalende trend.

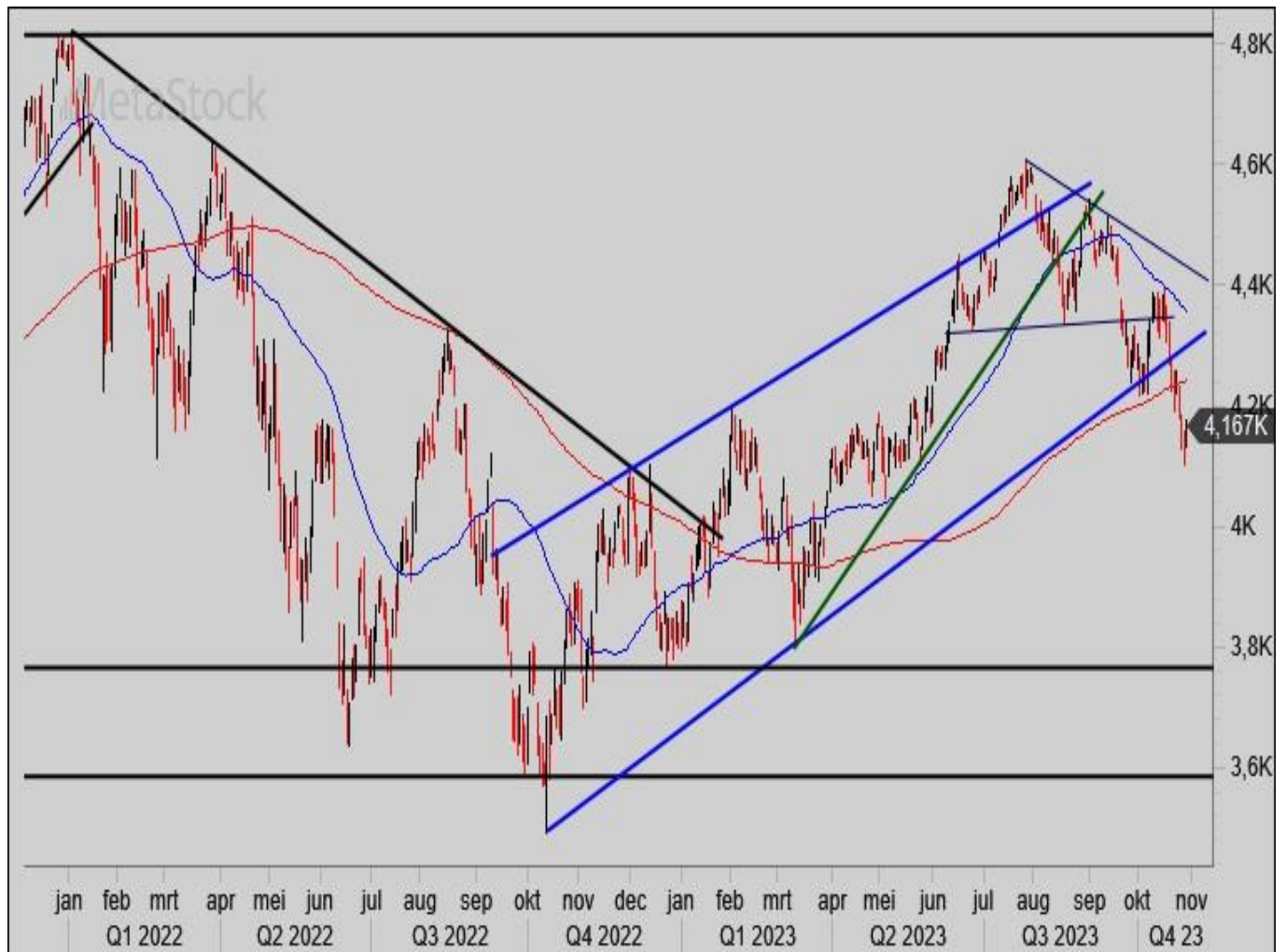
Visie technische analyse:

trend	steunniveaus	weerstandniveaus
Short	4.104 / 4.050 / 4.000	4.215 / 4.240 / 4.305

Bas Heijink werkt sinds 1998 bij ING en is sinds 2008 Technisch Analist bij het Investment Office. Bas studeerde Beleidsgerichte Financiële Economie aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. In 2014 ontving hij een 'Gouden Stier' als winnaar van de publieksprijs 'Beste beleggingsexpert' van beleggingssite Belegger.nl. In 2016 en 2017 ontving hij opnieuw Gouden Stieren: als winnaar van de publieksprijs Beste technisch analist.

Grafiek S&P 500-index op dagbasis, slotkoers 31 oktober

Bron: Reuters Metastock XVIII, 1 november 2023. Zie ook onze [uitleg van technische begrippen](#)

Risicobarometer ING Investment Office

Signaal	=	
Macro-economie	=	Groei wereldeconomie zwakt af, maar recessie lijkt voorlopig onwaarschijnlijk
Liquiditeit / rente	=	Centrale banken zijn klaar met renteverhogingen, financiële condities nog relatief ruim
Waardering	=	Waardering aandelen rond langjarig gemiddelde, obligatierentes op aantrekkelijke niveaus
Sentiment ¹	+	Veel sentimentindicatoren zijn de afgelopen weken verslechterd
Technische analyse ²	-	In veel indices is het technische beeld verzwakt
Deze tabel wordt maandelijks geüpdatet. Laatste wijziging: 25 oktober 2023		

¹ Contra-indicator, zeer negatief sentiment kan beoordeeld worden als positief.

² Technische analyse (TA) is een manier om de koersontwikkeling op financiële markten te voorspellen en is één van de signalen die onze risicobarometer stuurt. Alle signalen (waaronder het TA-sigitaal) worden onafhankelijk van elkaar bepaald en opgeteld tot één (totaal) risicosigitaal. Dit sigitaal is bepalend voor onze tactische assetallocatie.

Disclaimer

Deze beleggingsaanbeveling is opgesteld door Bas Heijink, technisch analist en is uitgebracht door het ING Investment Office, onderdeel van ING Bank N.V. op 31 oktober 2023 om 22:30 uur. Voor het opstellen van deze beleggingsaanbeveling is gebruik gemaakt van de volgende wezenlijke informatiebronnen: Credit Suisse, BofA Securities, Goldman Sachs, Bloomberg, CreditSights, UBS, Standard & Poor's, Moody's, Fitch, ING FM, Citi, J.P. Morgan, Thomson Reuters Datastream, Sustainalytics of Reuters Metastock. Deze beleggingsaanbeveling is gebaseerd op de volgende waarderingsgrondslagen, methoden en aannames: koerswinstverhouding, koersboekwaardeverhouding of net asset value (NAV). Voor deze beleggingsaanbeveling zijn geen beschermde modellen gebruikt. Een beschrijving van het ING-beleid ten aanzien van informatiebarrières en belangenverstrengeling kunt u [hier](#) vinden. Tenzij anders vermeld, zal ING Bank N.V. de beleggingsaanbeveling niet actualiseren. Ontwikkelingen die zich na het opstellen van deze beleggingsaanbeveling hebben voorgedaan, kunnen van invloed zijn op de juistheid van de aannames waarop deze beleggingsaanbeveling is gebaseerd. Beleggingsaanbevelingen worden over het algemeen 2 tot 4 keer per jaar herzien. Deze beleggingsaanbeveling behelst geen individueel beleggingsadvies maar slechts een algemene aanbeveling waarop beleggers hun beleggingsbeslissingen mede kunnen baseren en vormt geen uitnodiging tot het aangaan van welke overeenkomst of verbintenis dan ook. Deze beleggingsaanbeveling is gebaseerd op aannames en vormt geen garantie voor een bepaalde ontwikkeling of resultaat. Aan deze beleggingsaanbeveling kunnen geen rechten worden ontleend. Beslissingen op basis van deze beleggingsaanbeveling zijn voor uw eigen rekening en risico. Noch ING Bank N.V. noch ING Groep N.V. noch enige andere rechtspersoon die tot de ING Groep behoort, aanvaardt aansprakelijkheid voor enige schade in welke mate dan ook die voortvloeit uit het gebruik van bovenstaande beleggingsaanbeveling of de daarin opgenomen informatie. Beleggen brengt risico's en kosten met zich mee. U kunt uw inleg of een deel ervan verliezen. De waarde van uw belegging kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. ING Bank N.V. is niet geregistreerd als broker-dealer en investment adviser zoals bedoeld in de Amerikaanse Securities Exchange Act van 1934, respectievelijk de Amerikaanse Investment Advisers Act van 1940, zoals van tijd tot tijd gewijzigd, en evenmin in de zin van andere toepasselijke wet- en regelgeving van de afzonderlijke staten van de Verenigde Staten van Amerika (hierna tezamen: 'Amerikaanse beleggingswetgeving'). Deze beleggingsaanbeveling is niet gericht tot en niet bestemd voor 'U.S. Persons' in de zin van de Amerikaanse beleggingswetgeving. Kopieën hiervan mogen niet worden verzonden of worden meegebracht naar de Verenigde Staten van Amerika of worden verstrekt aan U.S. Persons. ING Bank N.V. is statutair gevestigd te Amsterdam, handelsregister nr. 33031431 Amsterdam en staat onder toezicht van Autoriteit Financiële Markten AFM. ING Bank N.V. is onderdeel van ING Groep N.V. Alle rechten voorbehouden. Deze beleggingsaanbeveling mag niet worden verveelvoudigd, gekopieerd, gepubliceerd, opgeslagen, aangepast of gebruikt in welke vorm dan ook, online of offline, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ING Bank N.V. ©2023 ING Bank N.V., Amsterdam.